

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca cevaplandırılmasını arz ederim.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 101 inci maddesinde, gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları vakıf olarak tanımlanmış olup Cumhuriyetin Anayasa ile belirlenen niteliklerine ve Anayasanın temel ilkelerine, hukuka, ahlâka, millî birliğe ve millî menfaatlere aykırı veya belli bir ırk ya da cemaat mensuplarını desteklemek amacıyla vakıf kurulması yasaklanmıştır. Aynı Kanunun "Temyiz ve iptal" başlıklı 103 üncü maddesinde, vakfın kuruluşuna ilişkin mahkeme kararının, tebliğ tarihinden başlayarak bir ay içinde, başvuran veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından temyiz edilebileceği, Vakıflar Genel Müdürlüğü veya ilgililerin, vakfın kurulmasını engelleyen sebeplerin varlığı hâlinde iptal davası açabileceği hükme bağlanmıştır. Ayrıca, 20/2/2008 tarihli ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 33 üncü maddesinde, vakıfların amaçlarına ve yasalara uygunluğunun Vakıflar Genel Müdürlüğüne denetlenmesi öngörülmüştür.

Türk Medeni Kanunu çerçevesinde, kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu hizmetlerini veya personelini desteklemek üzere de dernek ve vakıflar kurulmuş, ancak yaşanan çeşitli sorunlar ve özellikle de bunların sunulan kamu hizmetleri karşılığında veya bu hizmetler vesilesiyle bireylerden para toplamalarının toplumda rahatsızlığa neden olması üzerine, söz konusu dernek ve vakıflar ile bunların kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkileri, 22/1/2004 tarihli ve 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun ile birtakım kurallara bağlanmıştır. Kanunun; "Temel ilkeler" başlıklı 2 nci maddesinde "Dernek ve vakıflar, kamu kurum ve kuruluşlarının ismini alamaz, bu kurum ve kuruluşların hizmet binaları ve müstemilatı içinde faaliyet gösteremez ve bu kuruluşlara ait araç ve gereci kullanamaz" hükmüne yer verilmiş, geçici 2 nci maddesi ile Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan dernek ve vakıfların kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili almış oldukları isimleri kullanma hakları saklı tutulmuştur. Kanunun 3 üncü maddesinde ise Kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında uygulanacak cezalar aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

“Madde 3- 2 nci maddede belirtilen ilkelere aykırı hareket eden kamu görevlileri ile dernek ve vakıf yöneticileri, eylemleri başka bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ayrıca dernek ve vakıf yöneticileri hakkında görevden alma işlemi uygulanır.

Hizmetin verilebilmesi için dernek veya vakfa bağış yapılması ya da kullanılacak malzemenin dernek veya vakıftan temin edilmesinin zorunlu kılınması nedeniyle, kamu hizmeti engellenmiş veya geciktirilmiş ise ceza yarı nispetinde artırılarak tatbik edilir.

Dernek tüzüğü veya vakıf senedi bu Kanuna aykırı olan veya bu Kanuna aykırı işlemleri tespit edilen dernek ve vakıflar, genel hükümlere göre kapatılır. Kapatılan dernek malları Hazineye, vakıf malları ise Vakıflar Genel Müdürlüğüne intikal eder. Bu dernek ve vakıfların yöneticileri hakkında birinci fıkra hükümleri uygulanır.”

Istanbul 9. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27.01.2022 tarihli ve E:2022/37 K:2022/29 sayılı kararı ile başta Boğaziçi Üniversitesi olmak üzere tüm yükseköğretim kurumlarının kurumsal kapasitesine destek olarak, üniversitelerin insanlığa yaptığı katkıları artırmak ve vakıf senedinde belirtilen diğer amaçları gerçekleştirmek üzere Boğaziçi Üniversitesi Geliştirme Vakfı (BUVAKIF) kurulmuş ve Türk Medeni Kanununun 104 üncü maddesi uyarınca vakfa ilişkin bilgiler, 15/02/2022 tarihli Resmî Gazete'nin “Çeşitli İlanlar” bölümünde Vakıflar Genel Müdürlüğüne ilân edilmiştir.

Söz konusu ilanda amacının, kamu kuruluşu niteliği taşıyan üniversiteleri desteklemek olduğu açıkça ifade edilen ve hem vakfedenler hem de yönetim kurulu üyeleri arasında Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Mehmet Naci İNCİ'nin de yer aldığı, ayrıca <https://buvakif.org.tr> adresli internet sitesinde Boğaziçi Üniversitesinin logosunu da aynen kullanan Boğaziçi Üniversitesi Geliştirme Vakfı'nın, 22/1/2004 tarihli ve 5072 sayılı sayılı Kanun kapsamında bir kuruluş olduğu dikkate alındığında isminin aynı Kanunun 2 nci maddesindeki “Dernek ve vakıflar, kamu kurum ve kuruluşlarının ismini alamaz” hükmüne aykırı olarak belirlendiği görülmektedir. Bu itibarla, söz konusu düzenlemeyi ihlal eden vakıf ve yöneticileri hakkında 22/1/2004 tarihli ve 5072 sayılı sayılı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca işlem yapılarak gerekli yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

Bu bağlamda sorularım şunlardır;

1- Boğaziçi Üniversitesi Geliştirme Vakfı (BUVAKIF)'ın isminin, 22/1/2004 tarihli ve 5072 sayılı sayılı Kanunun 2'nci maddesine aykırı olarak belirlendiği dikkate alınarak vakfın kuruluşuna ilişkin mahkeme kararına karşı Türk Medeni Kanununun 103 üncü maddesi kapsamında Vakıflar Genel Müdürlüğüne temyiz yoluna gidildi mi ya da iptal davası açıldı mı? Temyiz yoluna gidilmedi ya da iptal davası açılmadı ise gerekçesi nedir? Yargı makamları nezdinde gerekli girişimlerde bulunuldu ise sonucu ne oldu?

2- BUVAKIF hakkında yukarıda belirtilen hukuka aykırılıklar dolayısıyla ya da başka bir nedenle Vakıflar Genel Müdürlüğüne bugüne kadar herhangi bir denetim gerçekleştirildi mi? Denetlendi ise sonucunda hangi işlemler yapıldı?

3- BUVAKIF'ın kanuna aykırı işlemleri nedeniyle İstanbul Vakıflar 1. Bölge Müdürlüğüne yapılmış şikâyetler var mıdır? Şikâyetlerle ilgili olarak hangi işlemler yapılmış, hangi müeyyideler uygulanmıştır?

4- Kanuna aykırı olarak "Boğaziçi Üniversitesi" ismini unvanına taşıyarak ve Üniversitenin logosunu kullanarak Resmi Kurum algısı yaratmayı amaçlayan Boğaziçi Üniversitesi Geliştirme Vakfı'nın isminin düzeltilmesi için dava açmayı düşünüyor musunuz?

5- Hukuka aykırı davranan Boğaziçi Üniversitesi Geliştirme Vakfı ve yöneticileri hakkında bugüne kadar herhangi bir işlem başlatılmadı ise bu aşamada hangi işlemlerin yapılması planlanmaktadır?

6- Açık şekilde hukuku ihlal eden Boğaziçi Üniversitesi Geliştirme Vakfı'nın faaliyetlerine bugüne kadar devam etmesine göz yumulmasının nedeni nedir?